

Eva Nilsson
Hälsa- och sjukvårdsstrateg
E-post: Eva.b.nilsson@skane.se

Rutin
Datum 2021-05-05
Version 1

1 (7)

Anki Johnelius Dataskyddsamordnare SUS
Petra Sjöstedt Informationssäkerhetssamordnare SUS
E-post: dataskydd.sus@skane.se

Rutin Hälsa- och sjukvård till papperslösa

Syfte

Att uppmärksamma hälsa- och sjukvårdspersonal på korrekt hantering av personer som vistas i Region Skåne utan tillstånd.

Ansvar

Verksamhetschefen ansvarar för att rutinen är känd och följs inom verksamheten. Varje medarbetare ansvarar för att följa gällande version av rutinen.

Hälsa- och sjukvård till papperslösa

Enligt ”Lag (2013:407) om hälsa- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd” har personer som anses vara så kallat papperslösa samma rätt till hälsa- och sjukvård och tandvård som asylsökande personer. Enligt denna lag gäller endast en regions skyldigheter för utlänningar som vistas inom regionen, Region Skåne. Lagen omfattar inte de vuxna och barn vars vistelse i Sverige är avsedd att vara tillfällig.

Papperslösa som *inte* har fyllt 18 år ska erbjudas

- vård och tandvård i samma omfattning som den som är bosatt i Skåne
- hälsoundersökning enligt lag, se 10 § lag (2013:407)

Papperslösa som har fyllt 18 år ska erbjudas

- akut vård och vård/tandvård som inte kan anstå
- hälsoundersökning enligt lag, se 10 § lag (2013:407)
- mödrahälsovård
- vård vid abort
- preventivmedelsrådgivning
- förlossningsvård
- vård och åtgärder enligt smittskyddslagen (2014:168)

- rätt till subventionerade läkemedel och fakturering, se avsnitt ”länkar”

Den behandlande läkaren avgör vad som är vård som inte kan anstå. Detta är alltid en medicinsk bedömning.

För mer information om vad som räknas som ”vård som inte kan anstå”, se avsnitt ”länkar” nedan.

Vilka är papperslösa?

Med papperslösa personer menas personer som saknar giltiga tillstånd enligt myndighetsbeslut eller författning att vistas i landet. Det kan till exempel vara personer som har fått avslag på sin asylansökan, inte avser söka asyl i Sverige eller vars uppehållstillstånd har gått ut (begreppet gömd ändrades till papperslös för några år sedan). Det behöver inte betyda att en person som lever papperslös saknar identitetshandlingar som pass, ID-kort eller motsvarande.

Barn till papperslösa föräldrar räknas till gruppen papperslösa.

Även EU/EES-medborgare kan i enstaka fall (prop. 2012/13:109, s. 41) omfattas av lagen. Det gäller de unionsmedborgare som vistats i landet mer än tre månader och saknar uppehållsrätt eller uppehållstillstånd och därmed vistas i landet utan stöd av myndighetsbeslut eller författning.

Sekretess och integritet vid vård av papperslösa

Samma regler avseende sekretess och integritet gäller för papperslösa som för alla patienter, dvs. samma för asylsökande, personer med uppehållstillstånd och personer med svenskt eller utländskt medborgarskap.

Tänk på följande gällande personer som lever i papperslöshet:

- Kontakta **inte** Migrationsverket eller polis när en papperslös söker vård
- Endast på direkt förfrågan från Polismyndigheten har hälso- och sjukvårdspersonal skyldighet att uppge om en person utan tillstånd att vistas i landet vårdas på sjukhus.
- *Tänk på att alltid motringa om polis ringer vilket görs via Polismyndighetens växel*

Är du osäker på om du får lämna ut uppgifterna, kontakta din förvaltnings dataskyddsamordnare.

Uppföljning av papperslösa

Papperslösa saknar ofta en fast postadress men många har mobiltelefon. Eftersom den papperslöse inte är folkbokförd uppdateras inte adressuppgifterna automatiskt i våra system. För papperslösa personer ansvarar därför verksamheten för att det finns en rutin för:

- kontaktväg för exempelvis provsvar och återbesökstider
- kontaktväg så att patienten vid behov kan få kontakt med vårdenheten

Papperslösa har alltid rätt till professionell språktolk och/eller annan tolk om de har tolkbehov; anhöriga, barn eller goda vänner ska inte anlitas som tolkar. Region Skåne ska som myndighet också ombesörja översättning av till exempel journalkopior i vissa fall.

För samlad information om språktolk, ”Tolk och översatt patientinformation” och ”Checklista för tolkanvändare”, se avsnitt ”länkar” nedan

Identitetskontroll - legitimering

Patientens korrekta identitet är viktig för att kunna ge trygg och säker vård. I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården (SOSFS 2016:40) finns krav på identitetskontroll av patienter och i patientdatalagen (2008:355) står det att patientjournalen alltid ska innehålla uppgift om patientens identitet. En person som lever som papperslös behöver inte sakna identitetshandlingar som pass, ID-kort eller motsvarande och ska därför i den mån det går legitimera sig med giltig identitetshandling.

- Ställ frågan om den papperslöse kan identifiera sig. Tänk på att alltid jämföra bilden på legitimationen med personen du har framför dig.
- Om den papperslöse inte vill eller kan styrka sin identitet ska hen få information om
 - varför vården begär att patienten ska uppvisa ID-handling
 - att en anteckning om legitimationsvägran eller att det inte går att styrka identitet kommer att ske
 - att reservnummer kommer att ges och att journalföring kommer att ske på reservnumret
- Vid vård av papperslösa barn ska den vuxne som fört barnet till vårdenheten i den mån det går kunna legitimera sig.

Den papperslöse har rätt till vård oavsett om hen kan legitimera sig eller inte.

För mer information om ”*Identitetskontroll – legitimering*” och ”*Tillämpning för asylsökande och papperslösa personer*”, se avsnitt [länkar](#) nedan.

Reservnummer

Papperslösa som kan legitimera sig eller styrka sin identitet

- Registrera i PASiS och i patientjournal med reservnummerrutinen; *känt födelsedatum + fyra tecken*
- Information om reservnumret ska lämnas till patienten. Förklara för hen att alltid visa/uppge det i kontakten med vården i Region Skåne för att underlätta journalföring och receptförskrivning
- Förklara att reservnumret är personligt och att det av patientsäkerhetsskäl inte får lånas ut till någon annan
- Legitimationskontroll ska dokumenteras i journalen

Papperslösa som inte kan legitimera sig eller styrka sin identitet

- Registrera i PASiS och i patientjournal med reservnummerrutinen: uppskattat födelseår + dagens datum (månad och dag) + fyra tecken. I namnfältet registreras OID, OID
- Nytt reservnummer ska skapas vid varje ny kontakt med vården såvida patienten inte är känd i verksamheten
- Om patienten inte legitimerar sig ska det dokumenteras i journalen

För mer information om ”*Identitetshantering för patient*” och ”*Identitetskontroll – legitimering*”, se avsnitt [länkar](#) nedan.

Registrering

90	Papperslösa - vuxna*	Uppskattat födelseår samt dagens datum och reservnummer/ använda befintligt person/reservnummer om det finns	OID, OID/ Efternamn, förnamn (med patientens medgivande)	900 00 Adress okänd/patientens fullständiga adress (med patientens medgivande)
91	Papperslösa - barn (t.o.m. 17 år)*	Uppskattat födelseår samt dagens datum och reservnummer/ använda befintligt person/reservnummer om det finns	OID, OID/ Efternamn, förnamn (med patientens medgivande)	910 00 Adress okänd/patientens fullständiga adress (med patientens medgivande)

Hämtat från "Vårdcentral – registreringsanvisningar i PASiS och PMO"

De riktiga enhetsbegreppen i PASiS ska användas när det gäller remisser.

Journalföring

Vid vård av patienter inom Region Skåne ska det föras patientjournal. Det gäller även papperslösa. När en papperslös söker vård är det viktigt att tydliggöra för patienten vikten av att vården erhåller korrekt information om status. Fråga därför alltid efter ID-handling.

Om patienten inte legitimerat sig ska det framgå av patientjournalen om patientens identitet är styrkt på annat sätt än genom identitetshandling eller om man är osäker om identiteten.

Skanning

Journalhandlingar på papperslösa patienter som skickas för skanning ska hanteras på samma sätt som för övriga patienter. Remitterande vårdenhet ska stå kvar.

Läkemedel

Papperslösa har rätt till samma subventionerade hälso- och sjukvård och läkemedel som asylsökande. För att få mer information om vilka läkemedel som subventioneras och hur du ska gå tillväga för att skriva läkemedel till papperslösa, se länk <https://vardgivare.skane.se/patientadministration/vard-av-personer-fran-andra-lander/migration-asyl/lakemedel>

Mödrahälsovård och förlossning för papperslösa

För information se ”Regional riktlinje för mödrahälsovården gällande handläggning av asylsökande och papperslösa gravida – inklusive akut inskrivning”(pdf) (giltig till 2020-12-31) för Region Skåne.

Födelseanmälan för nyfödda barn till papperslösa föräldrar

Alla barn som föds i Sverige ska anmälas till Skatteverket även om barnet har papperslösa föräldrar. Skatteverket kan då utfärda registerutdrag vilket är ett bevis på att patienten har fött barn i Sverige och att hen är förälder till barnet. **Registerutdraget** gör det möjligt för föräldrarna att styrka uppgiften om barnets födelse för att få händelsen registrerad i hemlandet. Det har också betydelse för föräldrar som önskar bosätta sig i Sverige men som saknar uppehållsrätt eller uppehållstillstånd.

Det är barnmorskan på förlossningsavdelningen som ska registrera vem som är mamma till barnet och skicka födelseanmälan till Skatteverket. För att kunna göra en födelseanmälan behöver barnmorskan skriva ner patientens namn och födelsedatum.

Skatteverket meddelar inte andra myndigheter att barnet har fötts.

För mer information se länk till 1177 <https://www.1177.se/Skane/barn--gravid/gravid-och-foda-barn-i-skane/ska-du-foda-snart/fodelseanmalan-for-nyfodda-barn-till-papperslosa-foraldrar/> och Skatteverket <https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/330249.html>

Support vid frågor om patientavgifter och regelverk för patienten:

För offentliga vårdgivare: <https://intra.skane.se/system-och-program/serviceportalen/>

För privata vårdgivare: <https://vardgivare.skane.se/supportsidor/vardgivar-service/>

Länkar

Asylsökande och papperslösa

<https://vardgivare.skane.se/patientadministration/avgifter-och-prislistor/patientavgifter/asylsokande-papperslosa/?highlight=pappersl%c3%b6sa>

Asylsökande och papperslösas rätt till hälso- och sjukvård

<https://vardgivare.skane.se/patientadministration/vard-av-personer-fran-andra-lander/migration-asyl/asylsokande-papperslosa/#159202>

Vård som inte kan anstå

<https://vardgivare.skane.se/patientadministration/vard-av-personer-fran-andra-lander/migration-asyl/vard-som-inte-kan-ansta/?highlight=v%c3%a5rd+som+inte+kan+anst%c3%a5https://intra.skane.se/>

Tolk och översatt patientinformation

<https://vardgivare.skane.se/patientadministration/vard-av-personer-fran-andra-lander/migration-asyl/tolk/?highlight=tolk>

Checklista för tolkanvändare

<https://vardgivare.skane.se/siteassets/2.-patientadministration/vard-personer-fran-andra-lander/migration-och-asyl/checklista-for-tolkanvandare-ifyllningsbar.pdf>

Patientavgifter för papperslösa

<https://vardgivare.skane.se/patientadministration/avgifter-och-prislistor/patientavgifter/asylsokande-papperslosa/?highlight=pappersl%c3%b6sa>

Identitetshantering för patient

<https://vardgivare.skane.se/uppdrag-avtal/informationssakerhet/#36142>

Identitetskontroll – legitimering

<https://vardgivare.skane.se/uppdrag-avtal/informationssakerhet/#36142>

Tillämpning för asylsökande och papperslösa personer

<https://vardgivare.skane.se/siteassets/2.-patientadministration/vard-personer-fran-andra-lander/migration-och-asyl/policy-och-riktlinjer/tillampning-for-asylsokande-och-papperslosa-personer.pdf>

Sekretesshantering (hantering av sekretess vid asylsökande och papperslösa)

<https://vardgivare.skane.se/patientadministration/vard-av-personer-fran-andra-lander/migration-asyl/sekretesshantering/?highlight=pappersl%c3%b6sa>

Läkemedel och läkemedelsnära produkter till asylsökande och papperslösa

<https://vardgivare.skane.se/patientadministration/vard-av-personer-fran-andra-lander/migration-asyl/lakemedel/?highlight=pappersl%c3%b6sa+l%c3%a4kemedel>

SKR – ”Hälso- och sjukvård för personer utan nödvändiga tillstånd”. Under SKR:s handbok finns ”Handboken Vård av personer från andra länder”

<https://skr.se/halsasjukvard/vardavpersonerfranandralander/vardtillpersonerutanodvandigatillstand.7754.html>